

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1*

The Relationship between the Administrator's Competency and Quality
Education of School in Mueang Mae Hong Son District under the Mae Hong
Son Primary Educational Service Area Office 1

¹ธิดารัตน์ แก้วเจริญ, ประพันธ์ ธรรมไชย และ ธนัต บัญชัย

¹Thidarut Kaewjaroen, Phapan Thamachai and Thanat Boonchai

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

Mae Hong Son College, Chiang Mai Rajabhat University, Mae Hong Son Campus, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: thidarut_kae@g.cmru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครู โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 181 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.53) 2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.50) 3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา; คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา; โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

Abstract

This research aims to achieve three objectives: (1) to study the competencies of school administrators, (2) to examine the quality of education in schools, and (3) to investigate the relationship between administrators' competencies and the quality of education in schools. The sample group consisted of 181 teachers from schools in Mueang Mae Hong Son District, selected through simple random sampling. This study employed a mixed-methods research approach. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research findings revealed that: 1. The overall competency level of school administrators was high (Mean = 4.49, S.D. = 0.60). Among the different aspects, personnel capacity development had the highest mean score (Mean = 4.61, S.D. = 0.53). 2. The overall quality of education in schools was also at a high level (Mean = 4.47, S.D. = 0.60). Among the different aspects, the quality of educational management had the highest mean score (Mean = 4.60, S.D. = 0.50). 3. The relationship between school administrators' competencies and the quality of education in schools in Mueang Mae Hong Son District, under the jurisdiction of the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1, was found to be a moderately positive correlation at a statistically significant level of .01.

Keywords: Competencies of Educational Administrators; Quality of Education of Educational Institutions; Schools in Mae Hong Son District

บทนำ

สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร การแข่งขันในโลกที่ไร้พรมแดน ผู้นำถือว่าเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดทิศทางความสำเร็จของสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย มีคุณธรรม มีความรู้ และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก (Ministry of Education, 2009) ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำแนวคิดเรื่องสมรรถนะมาใช้ในการบริหารงานบุคคลขององค์กรการศึกษาทุกระดับ โดยปัจจุบันได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 2 กลุ่ม 9 สมรรถนะย่อย คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core competency) ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองและการทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) ประกอบด้วย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีผลปฏิบัติงานที่ดีขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนาบุคคล ด้านการพัฒนาระบบบริหารงาน ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน (Pintapirak, and Sittitune, 2022)

การพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในสังคมและประเทศทุกแห่ง เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสังคมที่มีความยั่งยืน เป็นการวางรากฐานทางการศึกษาให้แก่เยาวชน จึงถือได้ว่าการศึกษาคือหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลและสังคม เป็นปัจจัยที่ช่วยให้คนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตและสนับสนุนการศึกษาระบบที่นำไปสู่การพัฒนาให้มีคุณภาพและการปฏิบัติตามสังคมและโลกยุคใหม่ (Janta, Jantahin, and Pakotang, 2021) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยผลักดันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียน วิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งล้วนแต่ขับเคลื่อนด้วยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมี เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานในสถานศึกษา

ผู้วิจัยตระหนักว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลการวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จากการรายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ปีงบประมาณ 2567 พบว่า ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ต้องมีการพัฒนา เช่น ปัญหาด้านสถานะทางทะเบียนของนักเรียน นักเรียนบางส่วนไม่มีสถานะทางทะเบียน ทำให้ขาดโอกาสในการศึกษา ปัญหาด้านสาธารณูปโภคและการเข้าถึง: โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลประสบปัญหาการเดินทางที่ยากลำบาก ขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า และน้ำประปา ทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างยากลำบาก เด็กหลุดจากระบบการศึกษา มีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่ออนาคตของเด็กและการพัฒนาชุมชน ความปลอดภัยของนักเรียน แม้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยจะอยู่ในระดับดี แต่ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไข เช่น การซ่อมแซมอาคารเรียนและอุปกรณ์ที่ชำรุด เป็นต้น (Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1, 2023) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีสมรรถนะการทำงานในการบริหารสถานศึกษาเพื่อที่จะป้องกันและแก้ปัญหา หรือพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ให้ประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และวิสัยทัศน์ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จะแก้ปัญหาและอุปสรรคในด้านการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพของเนื้อหา คุณภาพของกระบวนการ และคุณภาพผลลัพธ์ต่อผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ เพื่อนำผลวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาก่อนเข้าสู่ตำแหน่งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แบ่งขั้นตอนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อออกแบบสังเคราะห์องค์ประกอบ และนำแบบสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และแก้ไข ปรับปรุงจัดทำแบบสังเคราะห์องค์ประกอบให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการทำแบบการสังเคราะห์องค์ประกอบ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยอาศัยหลักการจำแนก หรือการจัดกลุ่มข้อมูล และสรุปเป็นความเรียงเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 46 แห่ง รวมทั้งสิ้น จำนวน 332 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการครูในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน 46 โรงเรียน ครู จำนวน 181 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, and Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิดของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผลการวิเคราะห์ข้อคำถามในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งถือว่าเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนในอำเภอขุนยวม จำนวน 30 ชุด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เท่ากับ 0.98

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยของหนังสือราชการจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองตามวัน และเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อ

ได้รับแบบสอบถามผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อน แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่ได้รับกลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบส (Best, 1982) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนา จากนั้นนำผลวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนา

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
สมรรถนะหลัก			
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.45	0.59	มาก
2. การบริการที่ดี	4.48	0.64	มาก
3. การพัฒนาตนเอง	4.51	0.63	มากที่สุด
4. การทำงานเป็นทีม	4.51	0.62	มากที่สุด
สมรรถนะประจำสายงาน			
5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.44	0.59	มาก
6. การสื่อสารและการจูงใจ	4.47	0.59	มาก
7. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร	4.61	0.53	มากที่สุด
8. การมีวิสัยทัศน์	4.46	0.59	มาก
9. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.47	0.59	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.49	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.53) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.62) และการพัฒนาตนเอง ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.63) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ การบริการที่ดี ($\bar{X}= 4.48$, S.D.= 0.64) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}= 4.47$, S.D.= 0.59) การสื่อสาร และการจูงใจ ($\bar{X}= 4.47$, S.D.= 0.59) การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}= 4.46$, S.D.= 0.59) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}= 4.45$, S.D.=0.59) และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X}= 4.44$, S.D.= 0.59) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพผู้เรียน	4.48	0.57	มาก
2. คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา	4.60	0.52	มากที่สุด
3. คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.50	0.57	มาก
4. คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.34	0.67	มาก
5. คุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้	4.45	0.61	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	0.60	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.47$, S.D.= 0.60) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X}= 4.60$, S.D.= 0.50) อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}= 4.50$, S.D.= 0.57) รองลงมาคือ คุณภาพผู้เรียน ($\bar{X}= 4.48$, S.D.= 0.57) คุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.45$, S.D.= 0.61) และคุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.34$, S.D.= 0.67) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

คุณภาพการศึกษา สมรรถนะผู้บริหาร	คุณภาพผู้เรียน (y_1)	คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา (y_2)	คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3)	คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (y_4)	คุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ (y_5)	คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวม (y_{tot})
สมรรถนะหลัก (x_1)						
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($x_{1.1}$)	.40**	.38**	.52**	.27**	.37**	.39**
2. การบริการที่ดี ($x_{1.2}$)	.37**	.40**	.31**	.22**	.226**	.25**
3. การพัฒนาตนเอง ($x_{1.3}$)	.50**	.34**	.51**	.35**	.414**	.46**
4. การทำงานเป็นทีม ($x_{1.4}$)	.46**	.42**	.35**	.39**	.39**	.43**
สมรรถนะประจำสายงาน (x_2)						
5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($x_{2.1}$)	.50**	.40**	.50**	.37**	.44**	.47**
6. การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ ($x_{2.2}$)	.54**	.46**	.54**	.26**	.39**	.41**
7. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ($x_{2.3}$)	.43**	.56**	.53**	.44**	.52**	.51**
8. การมีวิสัยทัศน์ ($x_{2.4}$)	.47**	.55**	.50**	.43**	.51**	.54**
9. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($x_{2.5}$)	.49**	.40**	.55**	.40**	.45**	.51**
สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา รวม x_{tot}	.48**	.58**	.59**	.45**	.53**	.57**

**มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าสมรรถนะผู้บริหาร (x_{tot}) กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (y_{tot}) ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวม(r_{xy}) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .57^{**}$) และเมื่อพิจารณาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านทั้ง 9 ด้าน กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

Picture 1: The New Body of Knowledge

จากภาพจะพบว่าสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ประกอบทั้งหมด 9 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ ความตั้งใจและความพยายามในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือทำให้งานออกมาดีที่สุด มีเป้าหมายที่ชัดเจนและความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมาย หรือการมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ของงานมากกว่ากระบวนการทำงาน

2) การบริการที่ดี คือ การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างตรงจุด รวดเร็ว และเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการ และรวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ

3) การพัฒนาตนเอง คือ กระบวนการที่เราใช้เพื่อปรับปรุงความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมของเราให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิตและงาน

4) การทำงานเป็นทีม คือ การที่บุคคลสองคนขึ้นไป มาร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยมีการแบ่งงานกันทำ มีการสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความร่วมมือกันเพื่อให้ผลลัพธ์ออกมาดีที่สุด

5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ คือ กระบวนการคิดที่เกี่ยวข้องกัน แต่มีความหมายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์ คือ การแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกจากกัน เพื่อทำความเข้าใจถึงโครงสร้าง ลักษณะ องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น ส่วนการสังเคราะห์ คือ การนำองค์ประกอบต่าง ๆ มารวมกันเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่มีความหมายและความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

6) การสื่อสารและการจูงใจ คือ เป็นสองสิ่งที่ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ดี การสื่อสารที่ดี จะช่วยให้บุคคลเข้าใจถึงเป้าหมายและวิธีการทำงาน ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดแรงจูงใจในการทำงาน และในทางกลับกันการมีแรงจูงใจจะทำให้บุคคลมีความกระตือรือร้นในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น

7) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร คือ กระบวนการที่มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น สอดคล้องกับเป้าหมายในองค์กร

8) การมีวิสัยทัศน์ คือ การมองเห็นภาพอนาคตที่เราต้องการจะไปถึง หรือยากให้เป็น ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง มีโอกาสประสบความสำเร็จ มีความสอดคล้องกับค่านิยม เป้าหมาย และกลยุทธ์ขององค์กร

9) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ความสามารถของผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ผู้คนเกิดการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ หรือพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาโดยรวมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา และกรอบแนวคิดในการศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

1. ผลการศึกษสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การทำงานเป็นทีม และการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ และสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่สอผ่านการศึกษาเพื่อบรรจุแต่งตั้งและได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถนำเอาความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง จึงทำให้ผู้บริหารมีสมรรถนะทั้งในด้าน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ การพัฒนาบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ และการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้ให้ความสำคัญกับทุกสมรรถนะ จึงได้มุ่งพัฒนาครูให้มีศักยภาพ พัฒนาองค์ความรู้ตนเอง ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับนักเรียน การบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ กำหนดทิศทางการศึกษาอย่างชัดเจน และเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ontawon (2020) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าสมรรถนะผู้บริหารศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chiangrang (2021) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจมิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saenduang (2022) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี ด้านการสื่อสารและจูงใจ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Scott (2005) ศึกษาสมรรถนะการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความเชื่อว่าสมรรถนะความเป็นผู้นำทุกด้านมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่าจากการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความสามารถ มีคุณลักษณะ พฤติกรรม มีความสามารถ ทักษะ หรือคุณลักษณะที่แสดงออกในการปฏิบัติงาน

ในหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้การขับเคลื่อนของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ผลการศึกษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คุณภาพสภาพแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันคุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ทั่วโลกได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สถานศึกษาส่วนใหญ่จึงมีการตื่นตัวในการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Montha (2018) ที่ศึกษางานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองมีระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chimpalee (2023) ที่ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติไทย พบว่าโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา มีการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพแก่เด็กไร้สัญชาติไทย และเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เช่นเดียวกับเด็กที่มีสัญชาติไทย โดยในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาทำการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการเชิงบวก มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างความตื่นตัวให้แก่เด็กไร้สัญชาติไทยให้สนใจเรียนมากขึ้น

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่าคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับ Ministry of Education (2018) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมาตรฐานที่ได้กำหนดเหล่านี้เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดการประเมิน พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ติดตาม และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน พบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ การบริการที่ดี กับคุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาและพัฒนาตนเอง พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เหมาะสมกับสมรรถนะที่ควรได้รับการพัฒนาโดยการจัดกิจกรรมฝึกอบรมทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ

สถานศึกษาได้จัดทำแผนการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vichaikhatca (2020) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษากับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาสมรรถนะของผู้บริหาร ทุกด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษาทุก ด้าน ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะทางการบริหาร ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ และทักษะการบริหารในระดับมาก สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาบริบทของสถานศึกษา นโยบายด้าน การศึกษา แผนการศึกษาชาติ รวมถึงมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยสามารถจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาของตนเองและปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Chen, Ning, and Bos (2022) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในประเทศเยอรมนีและประเทศจีน พบว่าประเทศเยอรมนีมีภาวะการณ์ เป็นผู้นำ ได้แก่ การเป็นผู้นำเชิงแปลงสภาพ การเป็นผู้นำด้านการสอน และการเป็นผู้นำแบบผสมผสาน ในขณะที่ประเทศจีนมีการเป็นผู้นำ ได้แก่ การเป็นผู้นำเชิงแปลงสภาพ และการเป็นผู้นำด้านการสอน ส่วน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำด้านการสอนและแบบผสมผสานในประเทศเยอรมนีมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนการสอนนักเรียนที่สูงกว่า ในขณะที่ประเทศจีนพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการเป็นผู้นำที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนการสอนของนักเรียนสูงขึ้นเพียงเล็กน้อย

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสองประเทศมีลำดับความสำคัญที่แตกต่างกันในการบริหาร สถานศึกษา ซึ่งความแตกต่างการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในบริบทและลักษณะการเป็นผู้นำในแต่ละประเทศ

สรุป

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา กับคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ผลดังกล่าวสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามีผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด โดยผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูง จะสามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ ด้วยวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ทักษะการ บริหารจัดการที่ยอดเยียม และความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร พัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนโดยสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ทำให้โรงเรียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากขึ้น สร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และสร้าง ความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน ดังนั้นสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หากต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริง โดยเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียน แต่ละราย วิเคราะห์ผลการประเมินต่าง ๆ เช่น O-NET หรือสอบกลางภาคปลายภาค สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น พิจารณาปัจจัยภายนอก สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เช่น พัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรกับความต้องการของนักเรียนและบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน และส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1.2 จากผลการวิจัย พบว่าคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านคุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมาก สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน คือ วิเคราะห์สาเหตุสำรวจสภาพแวดล้อม ตรวจสอบห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สนามเด็กเล่น และพื้นที่ส่วนกลางอย่างละเอียด รวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ครู ผู้ปกครอง เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ระบุปัจจัยเสี่ยง เช่น สภาพอาคารเก่าชำรุด ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนรู้ สภาพแวดล้อมไม่สะอาดหรือปัญหาสุขภาพิบาล กำหนดมาตรการแก้ไขปรับปรุงสภาพอาคาร ซ่อมแซมอาคารที่ชำรุด ทาสีใหม่ จัดระบบระบายอากาศให้ดี เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก จัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ทำความสะอาดโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ชักชวนนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เช่น ความสามารถในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หรือในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม เช่นการเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใสและมีจรรยาบรรณ

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้วยระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีความละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสามารถนำมาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณได้อย่างเช่น การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือกระบวนการที่เกิดขึ้นในบริบทที่มีความซับซ้อน โดยมุ่งเน้นที่การเข้าใจประสบการณ์ ความคิดเห็น และมุมมองของผู้เข้าร่วมวิจัย โดยไม่เน้นที่การหาค่าหรือสถิติ แต่เน้นการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต หรือการวิเคราะห์เอกสาร

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในบริบทที่กว้างขึ้น เพื่อให้เห็นความแตกต่างของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในบริบทที่แตกต่างกัน อย่างเช่น การศึกษาเพื่อเติมในเรื่องสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน การว่างงาน นโยบายการศึกษา เป็นต้น

References

- Chen, D., Ning, B., & Bos, W. (2022). Relationship between Principal Leadership Style and Student Achievement: A Comparative Study between Germany and China. *SAGE Open*, 12(2), 370-385.

- Chiangrang, K. (2021). *The Study Core Competency of School Administrators on 21st Century Benchamit School Group under the Secondary Educational Service Area Office 36*. (Master's Thesis). Phayao University. Phayao.
- Chimpalee, P. (2023). *The Personnel Administration of School Administrators Affecting the Quality of Education for Thai Stateless Children in Schools under Trat Primary Educational Service Area Office*. (Master's Thesis). Rambhai Barni Rajabhat University. Chanthaburi.
- Cronbach, J. L. (1990). *Essential of Psychological Testing*. (5th ed). New York: Harper Collins.
- Janta, J., Jantahin, T., & Pakotang, J. (2021). Strategies for Education Quality Development in Schools under the Office of Basic Education Commission. *Journal of MCU Peace Studies*, 9(5), 1964-1980.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1. (2024). *Report on the Synthesis of the Results of the Self-Evaluation of Educational Institutions (Self Assessment Report: SAR) Academic Year 2023*. Mae Hong Son: Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1.
- Ministry of Education. (2018). *Basic Education Core Curriculum B.E. 2008*. Bangkok: Ministry of Education.
- Montha, K. (2018). Factors Effecting the Quality of School under the Office of Bangkok Primary Education Service Area. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 8(2), 289-296.
- Ontawon, S. (2020). *Administrator's Competency and Teacher's Happiness in Schools under Bangkok Metropolitan*. (Master's Thesis). Silpakorn University. Bangkok.
- Pinitapirak, N., & Sittitune, T. (2022). The Competencies of Basic Education Administrators under the Office of Primary Education Service Area, Samutprakarn District 1. *Journal of Educational Review Faculty of Education in MCU*, 8(2), 328-342.
- Saenduang, T. (2022). *School Administrators' Competencies Affecting School Administration in the 21st Century under Secondary Educational Service Area Office 18 Chonburi Province*. (Master's Thesis). Rambhai Barni Rajabhat University. Chanthaburi.
- Scott, G. (2005). *Educator Perceptions of Principal Technology Leadership Competencies*. (Doctoral Dissertation). University of Oklahoma. USA.
- Vichaikhatca, L. (2020). Relationship between School Administrator Competency and Quality Administration and Management Processes according to Basic Education Standards of a School under the Secondary Educational Service Area Office 4. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 12(3), 60-69.